

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ГАЛУЗЕВЕ МАШИНОБУДУВАННЯ»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Галузеве машинобудування» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне опитування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Галузеве машинобудування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено *в 1 семестрі 2023-2024 навч. року* за анкетною «Якість освітньої програми». А також *в 1,2 семестрах 2022-2023 навч. року* та *1 семестрі 2023-2024 навч. року* за анкетною «Якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **18 респондентів**, що склало **53%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» 2-го курсу за ОПП «Галузеве машинобудування» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Галузеве машинобудування» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Галузеве машинобудування» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	77,8	16,7	5,6	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	61,1	33,3	0	5,6	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	66,7	33,3	0	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	44,4	44,4	11,1	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	44,4	44,4	11,1	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	66,7	33,3	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	72,2	16,7	5,6	5,6	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	77,8	16,7	5,6	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	72,2	27,8	0	0	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	50	38,9	11,1	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	61,1	33,3	5,6	0	0
12	Доступність графіків навчального процесу та розкладів	88,9	11,1	0	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	61,1	33,3	5,6	0	0

Вищі оцінки (максимальна сума відсотків балами «5» і «4») здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: по 100% - «Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «Прозорість та чесність оцінювання знань», «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання», «Доступність графіків навчального процесу та розкладів».

Менші оцінки (максимальна сума відсотків за балами «1» і «2», 5,6%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму,

тренінгів, ділових ігор тощо)».

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні запропонували:

- залучення у навчальному процесі більшої кількості відеоматеріалів, які демонструють практичний процес роботи з обладнанням, для наглядності та закріплення теоретичної інформації;
- більше наглядного матеріалу.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін 1,2 семестрів 2022-2023 навч. року та 1 семестру 2023-2024 навч. року за ОПП «Галузеве машинобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 11 критеріями.

Аналіз 121 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2022-2023 навч. року (таблиця 2) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 2 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		90,7	7,3	1,3	0,7	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	91,7	6,6	0,8	0,8	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	90,9	7,4	0,8	0,8	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	89,3	8,3	1,7	0,8	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	91,7	6,6	1,7	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	90,1	7,4	1,7	0,8	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		94,5	4,1	0,6	0,8	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	95	3,3	1,7	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	92,6	6,6	0	0,8	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	95,9	2,5	0	1,7	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		94,2	3,6	1,1	1,1	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	95	2,5	0,8	1,7	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	94,2	3,3	1,7	0,8	0
3	Доброчесність	93,4	5	0,8	0,8	0

Аналіз таблиці 2 показує, що респондентами в **1 семестрі 2022-2023 навч. року** оцінені *найвищими балами* (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі – «Пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «Доброчесність».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2022-2023 навч. року** в **60** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів надійшли наступні:

- ентузіазм («Сучасні методи комп’ютерного проектування вузлів і деталей машин»).

Аналіз **42 анкет (1 курс) за 2 семестр 2022-2023 навч. року** (таблиця 3) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		69,8	20,5	9,8	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	74,4	20,9	4,7	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	83,7	14,0	2,3	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	60,5	14,0	25,6	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	65,1	30,2	4,7	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	65,1	23,3	11,6	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		61,2	31,8	7,0	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	58,1	34,9	7,0	0	0
2	Пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	60,5	37,2	2,3	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	65,1	23,3	11,6	0	0

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		61,2	32,6	6,2	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	58,1	34,9	7,0	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	58,1	32,6	9,3	0	0
3	Доброчесність	67,4	30,2	2,3	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в **2 семестрі 2022-2023 навч. року найвищими балами** (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі – «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2022-2023 навч. року** в **13** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Аналіз **343 анкет** (1 і 2 курси) за **1 семестр 2023-2024 навч. року** (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності **51-70%**.

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2023-2024 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		86,4	10,4	1,7	1,5	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	87,2	9,6	1,7	1,5	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	86,3	10,5	1,7	1,5	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	85,1	11,4	2	1,5	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	85,7	11,4	1,5	1,5	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	87,5	9,3	1,7	1,5	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		86,5	10,2	1,6	1,7	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та	86,3	10,5	1,5	1,7	0

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
	інше					
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	86	11,1	1,2	1,7	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	87,2	9	2	1,7	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		85,8	10,3	1,9	1,8	0,1
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	84,5	11,4	2	2	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	86,9	9,3	1,7	1,7	0,3
3	Доброчесність	86	10,2	2	1,7	0

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **1 семестрі 2023-2024 навч. року найвищими балами** (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі – «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2023-2024 навч. року** в **97** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

Аналіз результатів опитування щодо якості освітньої програми показує, що вищі оцінки здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «Прозорість та чесність оцінювання знань», «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання», а менші: «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Використання викладачами сучасних педагогічних методів».

Тому пропонується підвищити якість інформування здобувачів способами впливу на освітній процес та методів такого інформування впродовж навчального року, використовуючи кураторів, кураторські збори та студентські чати у месенджерах;

– задля розширення можливостей використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо) підвищити активність науково-педагогічних працівників

до участі в семінарах Вищої школи педагогічної майстерності ТДАТУ;

Аналіз якості викладання навчальних дисциплін 1,2 семестрів 2022-2023 навч. року та 1 семестру 2023-2024 навч. року за ОПП «Галузеве машинобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти показав, що:

– *найвищими балами* оцінені: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «Організованість самостійної роботи», «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання»; меншими – «Використовує сучасні та цікаві методи викладання», «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»;

– Аналіз 42 анкет за 2 семестр 2022-2023 навч. року показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності 71-90%;

– респондентами в 2 семестрі 2022-2023 навч. року *найвищими балами* оцінені: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Теоретичний рівень занять», «Ставлення до здобувачів вищої освіти», а *найнижчими* оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання», «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше», «Доступність та легкість зв'язку з викладачем»;

– *найвищими балами* оцінені: «Ефективність організації дистанційного навчання», «Організованість самостійної роботи, «Ставлення до здобувачів вищої освіти», «Доступність та легкість зв'язку з викладачем», а меншими – «Використовує сучасні та цікаві методи викладання», «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців», «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

– Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін відмічені як позитивні.

Для усунення виявлених недоліків пропонується:

– під час зустрічей зі здобувачами (кураторські години, тощо), викладачами на перших заняттях нових курсів дисциплін довести до здобувачів переваги наукової бібліотеки ТДАТУ, її ресурсів та можливостей (пошуку в сучасних базах даних Scopus та WoS, тематичні підбірки видань, реферативні видання, тощо);

– постійно оновлювати тематичний матеріал дисциплін освітньої програми «Галузеве машинобудування», що стимулюватиме зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти і вимогливості та наполегливості при спілкуванні протягом вивчення дисципліни враховуючи останні досягнення науки у відповідній галузі;

– поширювати інформованість здобувачів щодо критеріїв оцінки знань при здачі звітів з лабораторних і практичних робіт, написанні письмових завдань і виконанні курсових проєктів і робіт, використовуючи особисті зустрічі (під час

проведення академічних занять та консультацій) та активно використовуючи ресурси сайтів кафедр;

– підвищити активність науково-педагогічних працівників до участі в семінарах Вищої школи педагогічної майстерності ТДАТУ.

Гарант ОПП «Галузеве машинобудування»
за другим (магістерським)
рівнем вищої освіти, д.т.н., професор

Кирило САМОЙЧУК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР